

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ

№ 25/13.12.2023 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 13.12.2023 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ:

Александър Кашъмов

Бойко Василев

Весислава Антонова

Гена Трайкова

Диляна Илиева

Даниела Тренчева

Ирина Недева

Илия Вълков

изслуша доклад по сигнал на Съвета за електронни медии (СЕМ), подписан от председателя на регулатора. Сигналът е заведен с вх. № 10-033/2023 г. се отнася за отразяване на убийството на А. П. в репортажи съответно на 18 август и 16 август 2023 г. в програмите БТВ и Нова телевизия. Търси се становище от Етичната комисия по въпроса дали е осъществено нарушение на Етичния кодекс на българските медии от страна на БТВ и Нова телевизия.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Сигнал с вх. № 10-033/2023 г. се отнася до нарушение на Етичния кодекс на българските медии, осъществено чрез предавания от страна на БТВ и Нова телевизия.
2. Сигналът е подаден в допустимия от правилника срок.
3. КЖЕ обсъди допустимостта на сигнала и установи допустимост.
4. Има становища от двете медии, които са взети предвид при разглеждането и обсъждането на сигнала.
5. Даниела Тренчева не участва в обсъждането.

II. СИГНАЛ

В програма БТВ на 18.08.2023 г. от 18.57 ч. е излъчен репортаж за двама свидетели на убийството. По повод репортажа в СЕМ е получено и писмо от адвокатско дружество, оспорващо излъчената информация от името на свидетелите. Въпросът към КЖЕ е доколко съдържанието съответства на т. 2.6.4 от Етичния кодекс: 2.6.4. *Ще се въздържа от възхваляващо или придаващо излишна сензационност отразяване на престъпления, насилие и жестокост.*

В програма НОВА ТЕЛЕВИЗИЯ на 16.08.2023 г. е излъчена невярна информация относно жена, за която се съобщава, че е починала. Медията не уточнява, че информацията не е потвърдена и след това не поднася извинение за допуснатата грешка (излъчване информация за смъртта на жената от 14.07 ч. и поправка от 16.23 ч.). Въпросът към КЖЕ е: доколко съдържанието съответства на следните разпоредби:

1.2.1 Ще публикуваме ясна и достатъчно забележима поправка, щом бъде доказано, че е публикувана неточна или подвеждаща информация, и ще се извиним, ако е необходимо.

1.3.1 Ще се стремим да проверяваме информацията преди нейното публикуване, като търсим и използваме различни източници, и доколкото е възможно ще посочваме нейния произход.

1.3.4 Винаги ще посочваме, когато информацията не е потвърдена.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ

Съгласно предходната точка.

IV. СТАНОВИЩА НА МЕДИИТЕ

Получени са становища и от двете медии.

В становището на БТВ е посочено е, че темата е от обществен интерес, не е самоцелно навлизано в лична сфера и личен живот, използвани са различни източници. От БТВ е поискано право на отговор от участници в репортажа със следното съдържание: *„Твърденията, направени в публикация „Ексклузивно по bTV: Атенаторът на А. П. избягал с колело – нови ключови свидетели (ВИДЕО)“, качена на 18.08.2023 г. в 18:49 часа, с автор г-жа И. Д., в едната си част са неверни, а в другата са изявления на роднина на един от нас, който не е бил свидетел на случилото се.*

Никога не сме твърдели, пред служители на „БТВ Медиа Груп“ ЕАД, както и пред която и да било друга медия, че сме „видели извършителя на покушението и пътя му на бягство“, нито че „извършителят на покушението е бягал с велосипед с дебели гуми, бил е с камуфлажни дрехи, с боне, мускулест и са се виждали само очите му“.

Никога не сме твърдели, пред служители на „БТВ Медиа Груп“ ЕАД, както и пред която и да било друга медия, че сме „видели пътя му на бягство от една част на гората през павирания път към гората от другата страна на пътя.“

Останалата част от публикация е базирана на преразказ на възрастен близък роднина на един от нас, който не е свидетел на случилото се, нито му е разказано от нас за случилото се, както не бе разказано нищо и на репортерите.

Обвързването ни с тези твърдения е невярно и опасно за нас и нашите близки.“

БТВ предоставя на СЕМ и отговора си до въпросните свидетели и тяхната защита, в които има и аргумент, че недоволството към отразяването е не към репортажа, а към сайта, който не попада в предметното поле на Закона за радиото и телевизията и затова право на отговор не се предоставя. Все пак обаче, в информацията на сайта са направени доуточнения с оглед казаното в писмото от свидетелите.

В становището на Нова телевизия е посочено, че сигналът на СЕМ е *„...недопустим, тъй като в закона не е изрично посочено подобно правомощие. Сигналът е и неоснователен по посочените точки, тъй като:*

- не е съобщавана каквато и да било информация, от която е възможно да се идентифицира самоличността на жената. С това медията е спазила един от най-важните ангажименти при съобщаване на подобни данни – да не създаде паника и смут у близките на вероятната към онзи момент жертва;
- екипът на „Нова Броудкастинг Груп“ ЕООД своевременно уведомява зрителите за новопостъпилите от болницата факти;
- първоначалните данни, които са получени от УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ не са били представени като непотвърдени, а като официални – така и са представени на аудиторията, а въпросният източник е единствен, според полученото становище.“.

V. ФАКТИ

СЕМ прилага видео от БТВ с продължителност 4 минути и половина от 18 август. Показания на ключови свидетели, мъж и жена, които твърдят, че са видели пътя на бягство на предполагаемия извършител. Само пред БТВ говори жената, се казва в обекта. Следва преразказ на казаното от жената от нейни близки. Но свидетелката не помогнала на пострадалата, защото ѝ ставало лошо от кръв, казва близък на свидетелката. Видеоето завършва с анонс „утре – повече в съботното сутрешно предаване“. Макар самоличността на разказвачите да не се разкрива, неясни са основанията те изобщо да фигурират в предаването, след като препредават субективните си впечатления от нещо евентуално чуто от евентуални свидетели.

СЕМ прилага видео с продължителност минута и 14 секунди от предаване на Нова телевизия от 16 август. Записът показва как в пряко предаване репортерка на фона на „Пирогов“ казва, че за съжаление простреляната жена е починала - като твърдение за факт. Обяснява се, че е простреляна и докарана в института за спешна помощ, но за съжаление е загубила живота си – като твърдение за факт. Двойно убийство, заключава водещата, убит е А. П., убита е и жената с него; същото твърдение е и в бягащите надписи. Така в около една минута четири пъти е разпространено невярно съобщение.

VI. МОТИВИ

КЖЕ разгледа сигнала и съдържанието в двата случая по посочените телевизии.

В случая на БТВ има опит за намеса в личния живот на свидетелката, като тя отклонява въпросите на медията, и намеса в личния живот на близки на свидетелката, намиращи се на три часа път от София. Само преобладаващ обществен интерес може да обоснове такава намеса. БТВ представя преразказ на твърдяното от свидетелката за човек с маска и колело с дебели гуми. Ако тази информация е важно да достигне до някого, това са разследващите органи. КЖЕ не вижда основание подобно съдържание да се предлага на обществеността, освен ако не се търси рейтинг и сензационност.

В случая на Нова телевизия, както беше посочено, по четири различни начина в рамките на една минута се разпространява новина, че жената с А. П. е убита. КЖЕ не може да направи извод по предоставения запис дали Нова телевизия е излъчила поправка, но медията в становището си твърди, че непрекъснато отразява потока на новините и при първа възможност е съобщила, че жената е в тежко състояние. Вярно е, че „Пирогов“ е единственият източник за медиите, както е указано в становището на Нова, но не е известно да има официално съобщение за смъртта на спътницата на А. П. от страна на „Пирогов“, тоест има предоверяване на

неофициален източник. Останалите медии в преобладаващата си част не са допуснали подобно подвеждане, което дава основание да се мисли, че са имали основание да проявят предпазливост.

На основата на събраната информация и направения анализ, във връзка с чл. 17, ал. 1 от Правилника за дейността, Комисията за журналистическа етика прие следното

РЕШЕНИЕ:

КЖЕ намира сигнала на Съвета за електронни медии с вх. No 10-033/2023 г. **за основателен по отношение на БТВ по 2.6.4.** *Ще се въздържа от възхваляващо или придаващо излишна сензационност отразяване на престъпления, насилие и жестокост.*

КЖЕ намира сигнала на Съвета за електронни медии с вх. No 10-033/2023 г. **за основателен по отношение на Нова телевизия по 1.3.1** *Ще се стремим да проверяваме информацията преди нейното публикуване, като търсим и използваме различни източници, и доколкото е възможно ще посочваме нейния произход.,* и по 1.3.4 *Винаги ще посочваме, когато информацията не е потвърдена.*

КЖЕ призовава към отговорни преценки за включване в програмите на съдържание по чувствителни теми през призмата на обществения интерес.

Съгласно Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика решението да се изпрати на СЕМ и заинтересованите страни в 7-дневен срок от приемането му.

Председател на КЖЕ:

Неди Огнянова

*Изпълнителен директор на
Фондация НСЖЕ :*

Ева Петрова